

Sygn. akt I PK 247/04

POSTANOWIENIE

Dnia 15 marca 2005 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Andrzej Kijowski

w sprawie z powództwa J. D.
przeciwko Urzędowi Miasta i Gminy w Ł.
o ustalenie,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 15 marca 2005 r.,
kasacji powódki od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w C.
z dnia 21 kwietnia 2004 r., sygn. akt IV Pa .../04,

odrzuca kasację.

Uzasadnienie

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w C., po rozpoznaniu sprawy z powództwa J. D. przeciwko Urzędowi Miasta i Gminy w Ł., wyrokiem z dnia 21 kwietnia 2004 r. (IV Pa .../04) oddalił apelację powódki od wyroku Sądu Rejonowego w Z. z dnia 27 stycznia 2004 r. (IV P .../03), oddalającego jej powództwo, w którym domagała się ustalenia istnienia stosunku pracy na stanowisku sekretarza gminy na podstawie aktu powołania.

W motywach tego rozstrzygnięcia Sąd Okręgowy przejął jako własne ustalenia faktyczne poczynione w postępowaniu w pierwszej instancji oraz podzielił ich prawną kwalifikację. Powódka J. D., uchwałą Nr IX/71/95 Rady Miejskiej w Ł. z

dnia 20 października 1995 r. została wybrana na stanowisko zastępcy burmistrza Miasta i Gminy Ł. Jednocześnie powierzono jej pełnienie funkcji sekretarza Gminy. Na mocy kolejnej uchwały Nr I/4/98 Rady Miejskiej w Ł. z dnia 30 października 1998 r. powódka ponownie została wybrana na stanowisko zastępcy burmistrza. Zakres jej obowiązków wynikał zarówno z pełnienia funkcji zastępcy burmistrza, jak też sekretarza Gminy. Czynności te wykonywała do listopada 2002 r. Przy obejmowaniu zadań sekretarza Gminy powódka nie składała ślubowania. Za swoją pracę była wielokrotnie wynagradzana. Od dnia 21 listopada 2002 r. przebywała na zwolnieniu lekarskim. Dnia 28 marca 2003 r. otrzymała świadectwo pracy, w którym zaznaczono, że stosunek pracy uległ rozwiązaniu wskutek wygaśnięcia mandatu (art. 73 § 2 k. p.).

Istota sporu sprowadzała się zdaniem Sądu Okręgowego do ustalenia czy powierzenie obowiązków sekretarza przy okazji wyboru na stanowisko zastępcy burmistrza może tworzyć równoległy i zarazem samoistny stosunek pracy. W ocenie Sądu podstawowy stosunek pracy wynikał z wyboru, zaś z faktu, iż tym aktem powierzono także pewne czynności treściowo inne niż związane ze stanowiskiem z wyboru nie wynika, że nawiązał się równoległy, a później samoistny stosunek pracy.

Kasację od powyższego wyroku wniosła powódka. Zaskarżając wyrok w całości, zarzuciła mu naruszenie prawa materialnego – art. 18 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (jednolity tekst: Dz. U. z 2001 r., Nr 142, poz. 1591 ze zm.), wyrażające się w przyjęciu, że nie został z nią nawiązany stosunek pracy na podstawie powołania na stanowisko sekretarza gminy. Wskazując na powyższe naruszenia, wniosła ona o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w . Sądowi Rejonowemu w Z., przy uwzględnieniu kosztów postępowania kasacyjnego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja podlega odrzuceniu. Według przepisu art. 393³ § 1 pkt 3 k.p.c. kasacja powinna zawierać przedstawienie okoliczności warunkujących przyjęcie jej do rozpoznania, i to niezależnie od zamieszczenia w niej przewidzianego przez art. 393³ § 1 pkt 2 uzasadnienia podstaw kasacyjnych, co skądinąd jasno wynika z

oddzielnego unormowania tych rygorów w dwóch powołanych przepisach (por. postanowienie SN z dnia 12 grudnia 2000 r., V CKN 1780/00, OSNC 2001 r., z. 3, poz. 52). Innymi słowy, jeżeli skarżący nie wskazał w kasacji okoliczności uzasadniających jej rozpoznanie, to ustawowy obowiązek ich przedstawienia nie jest spełniony, choćby nawet dały się ewentualnie wywieść z uzasadnienia tego specyficznego środka zaskarżenia, pomyślanego – zwłaszcza po zmianach dokonanych ustawą z dnia 24 maja 2000 r. – przede wszystkim w interesie publicznym, rozumianym jako zapewnienie jednolitej wykładni i wkładu w rozwój prawa oraz jurysprudencji (por. postanowienia SN z dnia 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000 r., z. 7-8, poz.147 oraz z dnia 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, OSNC 2001 r., z. 10, poz.156). Dlatego wnoszący kasację, który przykładowo powołuje się na występowanie w danej sprawie istotnego zagadnienia prawnego, powinien zagadnienie to sformułować i wskazać argumenty prowadzące do jego rozbieżnych ocen (por. postanowienie SN z dnia 10 maja 2001 r., I CZ 35/01, OSNC 2002 r., z. 1, poz.11).

Stawianie kasacji wysokich wymagań profesjonalnych (art. 393² k.p.c.) w pełni przy tym usprawiedliwia tezę, że okoliczności uzasadniające rozpoznanie kasacji powinny być, podobnie jak pozostałe elementy przewidziane w art. 393³ § 1 k.p.c.) przedstawione w wydzielonej części kasacji, jako odrębny typograficznie element pisma procesowego, obok oznaczenia zaskarżonego orzeczenia ze wskazaniem zakresu zaskarżenia, przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienie, a także wniosku o uchylenie lub zmianę orzeczenia z oznaczeniem zakresu żądanego uchylenia lub zmiany. Kasacja powinna być zatem tak skonstruowana i zredagowana, aby zarówno przeciwnik procesowy, jak i Sąd Najwyższy nie musiał poszukiwać w wywodzie kasacyjnym, a tym bardziej domyślać się wszystkich jej elementów (postanowienie SN z dnia 20 maja 2001 r., III CZ 36/01, OSNC 2002 r. nr 2, poz. 22).

Przedmiotowa kasacja nie spełnia tych wymagań, gdyż nie wskazuje żadnej z podstaw jej rozpoznania określonych w art. 393 k.p.c. Nieprzedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie kasacji jest zaś jej wadą istotną, o konstrukcyjnym charakterze i wyklucza uzupełnienie tego braku, co kasację, a właściwie jej namiastkę, czyni niedopuszczalną (postanowienie SN z dnia 9

listopada 2000 r., II CKN 1385/00, OSNC 2001 r., z. 3, poz. 51). W takiej sytuacji chodzi przy tym jedynie o wyraźne i umotywowane stwierdzenie, że w danej sprawie występuje istotne zagadnienie prawne lub istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów. Jeżeli – zdaniem wnoszącego kasację – zaskarżone orzeczenie pozwala na takie stwierdzenie, to żadną miarą nie sposób uznać, iżby nie było możliwe jego przedstawienie, co samo przez się warunkuje dopuszczenie kasacji do tzw. "przedsądu" (art. 393 i art. 393⁷ §1 k.p.c.), w trakcie którego liczy się dopiero siła argumentów przemawiających za faktycznym przyjęciem sprawy do rozpoznania przez naczelny organ władzy sądowej (por. postanowienie SN z dnia 5 czerwca 2001 r., IV CZ 45/01, OSNC 2001 r., z. 10, poz. 157). Odmowy przyjęcia kasacji do rozpoznania nie wyłącza natomiast ograniczenie się skarżącego do stwierdzenia, że nie jest ona oczywiście bezzasadna i zaniechanie wskazania przesłanek z art. 393 § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. (por. postanowienie SN z dnia 5 kwietnia 2001 r., 30/01, OSNC 2001 r., z. 11, poz. 168). To samo dotyczy ewentualnego zamieszczenia w kasacji stwierdzeń, że zaskarżone orzeczenie oczywiście narusza prawo lub że zachodzi nieważność postępowania (art. 393 § 2 k.p.c.), gdyż podobne wypowiedzi mogą być kwalifikowane przede wszystkim jako element uzasadnienia podstaw kasacyjnych, a nie jako „przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie kasacji” (por. postanowienie SN z dnia 27 listopada 2001 r., III CKN 462/01, OSNC 2002 r., z. 4, poz. 56). Posłużenie się przez skarżącego ostatnio zacytowanym zwrotem ustawowym z art. 393³ § 1 pkt 3 k.p.c. świadczy co najwyżej, że przepis ten jest stronie znany, a nie o tym, że się do niego zastosowała (por. postanowienie SN z dnia 17 października 2001 r., III CZ 98/01, OSNC 2002 r., z. 5, poz. 71).

Powyższe orzecznictwo znalazło potwierdzenie w uchwale Sądu Najwyższego w składzie połączonych Izb: Cywilnej oraz Administracyjnej, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 17 grudnia 2002 r., III CZP 72/02 (OSNC 2003 r., z. 7-8, poz. 92) nawet jeśli w uchwale tej uznano skądinąd, że dla spełnienia rygoru z art. 393³ §1 pkt 3 k.p.c. „wystarczy” wykazanie przez stronę, iż zaskarżone orzeczenie „oczywiście narusza prawo” lub zachodzi „nieważność postępowania” (art. 393 § 2 k.p.c.). Jest jednak oczywiste, że owo „wykazanie” nie może się ograniczyć do

przytoczenia cytowanych zwrotów ustawowych, tylko musi być szczegółowo umotywowane.

Z tych względów kasacja powinna być już odrzucona przez Sąd drugiej instancji z mocy art.393⁵ k.p.c. Na podstawie tego przepisu oraz zgodnie z art. 393⁷ § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy skorygował więc brak podobnego rozstrzygnięcia i orzekł, jak w sentencji.